

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.
11/11

Vår ref.
11/395-9 620.0/LISA

Dato:
Oslo, 09.05.2011

Høring NOU 2011:1 Finanskriseutvalgets utredning

Landsorganisasjonen i Norge viser til departementets brev av 02.02.2011 angående ovennevnte.

LO regner seg som en av pådriverne for å få nedsatt Finanskriseutvalget og har registret at utvalgsarbeidet har vekket stor interesse både innenlands og utenlands. Det er nå viktig at regjeringen følger opp og ikke benytter varslede EU-tiltak som påskudd til å avvende utviklingen.

Næringens forhold til utlandet må inngå i vurderingen, men det er like viktig å ikke gi etter for en lobbyvirksomhet som overdriver hensynet til internasjonal konkurransesituasjon. Det er bare deler av næringen som er globalt konkurransutsatt, en større del har Norden som marked, mens det aller mest er nasjonal aktivitet.

LO deltok med direkte representasjon i det brede flertall som utgjør utvalgets innstilling og vil med dette bekrefte støtte til alle vesentlige punkter i utredningen. De gir en fornuftig bredde i tiltak og på de områdene som er vesentlige.

Det er viktig å ha en velfungerende finanssektor som understøtter verdiskapingen i samfunnet gjennom:

- Å kanalisere sparing til investeringer i næringslivet
- Å spre risiko
- Betalings- og oppgjørssystemer i og mellom land

Den skal imidlertid være en hjelpesektor og ikke en oppblåst spekulasjonsarena som skaper ustabilitet.

Selv om norske banker klarte seg bra igjennom finanskrisen, ville det gått galt også hos oss uten sterke offentlige krisetiltak. Oppgaven nå er både å forebygge nye finanskriser, men også å hindre at en sterk finansnæring påvirker inntektsfordeling og maktforhold i økonomien på en uheldig måte. Det synes over tid å ha vært en tendens til at organisasjoner og andre arbeidsmarkedsinstitusjoner har fått sin innflytelse svekket, mens finansmarkedene har fått sin

makt økt. Dette er en utvikling som nå må snus. Det bør også vurderes om utvidet rolle for Husbanken som alternativ til andre institusjoner

I den sammenheng vil LO i denne omgang, etter bl.a. en høringsrunde blant våre forbund, fremheve de følgende tre omtalte hovedområder. LO vil understreke at hensikten med skatte- og andre styringstiltak er en sunnere og mer nøktern næring og ikke at byrdene skal veltes over på vanlige kunder.

1. Bedre balanse mellom selgere og forbrukere

Finanssektoren har over de siste ti årene vokst seg stor og uoversiktlig. Forbrukere har i økende grad blitt presentert for nye komplekse spareprodukter som de ikke har hatt forutsetning for å forstå. LO deler mindretallets syn om at dette har påvirket maktbalanse mellom finansinstitusjoner på den ene siden og offentlige myndigheter og forbrukere på den andre.

LO er helt uenig i det Departementet uttaler i høringsbrevet om at en har gode erfaringer med et integrert tilsyn i Norge. Både Finanstilsynets praksis og argumentasjon i debatten om dette punkt viser at etaten ikke har kapasitet til på en fullgod måte å se finansmarkedene fra et forbrukerperspektiv. Dette kan forstås på bakgrunn av at stabilitets- og næringshensyn kan komme i konflikt med forbrukerhensyn. Finansielle innovasjoner har først og fremst til hensikt å øke finansinstitusjonens fortjeneste, og flere av dem har vært svært uheldige for forbrukerne.

LO mener klart at forbrukerhensyn best ivaretas igjennom et eget tilsyn, men gjerne bygget på deler av det kompetansemiljø Finanstilsynet besitter.

Et mindretall mener også at en bør foreta en vurdering av om gjeldende erstatningsregler i saker som gjelder forbrukeres finansielle investeringer er gode nok. LO støtter dette.

EU er på vei til å innføre spesifiserte retningslinjer og strengere krav til hvordan informasjon til kunder skal formidles. Målet er å gjøre det enklere for forbrukere å navigere mellom ulike finansprodukter. For at retningslinjene skal virke, er det imidlertid nødvendig med tilstrekkelig oppfølging og tilsyn.

2. Skatt

LO støtter utvalgets to forslag til skattlegging av finanssektoren. Både stabiliseringsavgiften og aktivitetsskatten er fornuftige tiltak, som vil virke dempende på veksten i finansnæringen og redusere risikoadferd. Videre vil økt skattlegging bidra til å rette opp dagens underbeskatning av finansnæringen og er et viktig virkemiddel for å unngå overdrevne inntekter.

Utvalget indikerer at fraværet av merverdiavgift på finansområdet tilsvarer over 10 mrd kr per år eller over 200 000 kr per årsverk. En slik fordel slår bl.a. ut i høyere inntekter i bransjen og høyere lønnsnivå enn for andre sektorer i økonomien. Andre bedrifter er med å betale for dette enten gjennom høyere skatter og avgifter eller lavere offentlige ytelser enn om finansnæringen hadde bidratt til fellesskapet som andre.

Denne underbeskatningen av finanssektoren medvirker også til det problem at næringen gjennom mange år har sprenget rammene for det som ellers gjelder i lønnsdannelsen i Norge. Dette drives særlig frem av lokale mekanismer som slår ut i urimelig høy lønn til et øvre

skikt. Det medvirker til at næringen er særlig dårlig på likelønn, noe som også indirekte påvirker andre deler av arbeidslivet på en uheldig måte.

LO støtter også utvalgets positive omtale av arbeidet for en skatt på finanstransaksjoner på bred internasjonal basis. Norske myndigheter bør støtte oppunder dette og jobbe for en skatt på finanstransaksjoner internasjonalt og i EU.

Utvalget fremhever at bekjempelse av skatteparadis bør ha høy oppmerksomhet. LO støtter dette på generell basis, men også for å sikre et lettere tilsyn med finansielle strømmer og for å oppnå en effektiv skattlegging av finanssektoren.

EU-kommisjonen jobber med tiltak for økt finansiell transparens for å bekjempe korrupsjon og skatteunndragelse. De vil i løpet av året komme med et forslag til land-for-land rapportering. LO ønsker at Norge spiller en aktiv rolle i denne prosessen.

3. Soliditet og likviditet

LO støtter den brede innsatsen som foreslås for å fremme soliditet og forsvarlig likviditet og at finansinstitusjonene organiseres på en mindre risikoeksponerende måte enn i dag. LO understreker i likhet med et mindretall i utvalget viktigheten av at finanskonsernene organiseres på en slik måte at problemer ikke smitter over til konsernets bankvirksomhet. LO er enig i dette.

Stabilitetsskatten vil gjøre det mindre lønnsomt med markedsfinansiering, som er forbundet med relativt høy risiko, og stimulere finanssektoren til å opparbeide større egenkapital. Skattesatsen bør bli satt høyere for kortsiktig finansiering, og avhenge av finansinstitusjonenes størrelse. Dette vil øke insentivene til å anvende mer langsiktig og mindre risikofylt finansiering, samt redusere store finansinstitusjoners konkurransefortrinn gjennom forventningen om statlig inngripen.

Finanskrisen har demonstrert hvor krevende det er selv for ansvarlige myndigheter og økonomiske eksperter å oppdage og forstå finanskrisens årsaker og mulige botemidler. Finansregulering fremstår som svært komplisert. Dette gir aktører fra finanssektoren et kunnskapsovertak som kan gi uforholdsmessig politisk innflytelse i forhold til andre hensyn og interesser. For å få til en god forståelse av finanssektorens rolle og virkemåte, er det viktig med en åpen tilgang på informasjon og informert debatt. Myndighetene bør derfor vurdere om det bør derfor opprettes et forum eller en annen type arena for formidling av informasjon og debatt om viktige temaer relatert til finansmarkedenes utvikling.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Roar Flåthen
(*sign.*)

Liv Sannes
(*sign.*)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.